

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 340/2025-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátska kancelária Prachová & Pobijak, s. r. o., Pribinova 20, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV (predtým Okresný súd Bratislava I) v konaní vedenom pod sp. zn. B1-26C/42/2010 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu elektronickou formou 10. februára 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu (predtým okresného súdu) v konaní vedenom pod sp. zn. B1-26C/42/2010 [predtým vedenom pod sp. zn. 26C/42/2010 (ďalej len „napadnuté konanie“)], pričom pasívne legitimovaný subjekt označil samotný sťažovateľ s prihliadnutím na časové hľadisko a tzv. reformu súdnej mapy v Slovenskej republike. Súčasne navrhuje, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať bez zbytočných prietahov, priznal mu primerané finančné zadostučinenie 5 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou podanou okresnému súdu 5. marca 2010 domáha náhrady škody, a to v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Reflektujúc opakované návrhy sťažovateľa (15. júl 2011 a 16. september 2011, pozn.), okresný súd 5. septembra 2014 prerušil napadnuté konanie, a to do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 15C/121/2006, a o pokračovaní v napadnutom konaní rozhodol uznesením z 19. októbra 2020. Následne až mestský súd 18. júla 2024 predvolal sporové strany na súdne pojednávanie nariadené na 9. október 2024 a po jeho uskutočnení ďalší termín pojednávania odročil na účel doplnenia dokazovania na 11. december

2024, ktoré bolo odročené z dôvodu prevzatia právneho zastupovania sťažovateľa novým právnym zástupcom a nezachovania päťdňovej lehoty na prípravu. Ďalšie pojednávanie vo veci mestský súd určil na 12. február 2025. Na podklade uvedeného, opakovanú zmenu zákonného sudcu (17. október 2011, 2. december 2013, 27. december 2017, 16. január 2023, pozn.), ako aj trvajúcú absenciu rozhodnutia v napadnutom konaní odôvodnil zásah do svojich namietaných práv, ako aj nároky uplatnené v petite ústavnej sťažnosti.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

3. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

4. Dikcia § 56 ods. 2 písm. e) zákona o ústavnom súde precizuje úlohu ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti okrem iného posúdiť, či nie je podaná niekým zjavne neoprávneným. O ústavnú sťažnosť podanú zjavne neoprávnenou osobou ide vtedy, keď namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody sťažovateľa, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a osobou sťažovateľa, prípadne z iných dôvodov. O nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným postupom, prípadne rozhodnutím orgánu štátu a osobou sťažovateľa ide zvlášť vtedy, ak sťažovateľ nie je účastníkom (resp. stranou) napadnutého konania alebo aspoň jeho relevantnej (namietanej) časti (porov. I. ÚS 513/2020, I. ÚS 690/2024).

5. Aktívne procesne legitimovaným účastníkom konania na podanie ústavnej sťažnosti je sťažovateľ. Sťažovateľa v zmysle čl. 127 ústavy a § 122 zákona o ústavnom súde možno definovať ako fyzickú osobu alebo právnickú osobu, ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci boli porušené jej základné práva a slobody alebo ľudské práva a základné slobody vyplývajúce z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a ktorá bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom. Od vymedzenia ústavnej sťažnosti, jej predmetu a účelu sa odvíja aj aktívna sťažnostná legitimácia. Zjednodušene povedané, v prípade ochrany subjektívnych práv táto svedčí fyzickej a právnickej osobe tvrdiacej, že na nich bola ukrátená ako účastník konania (strana sporu). I keď aktívna sťažnostná legitimácia nemá formálne povahu procesnej podmienky konania pred ústavným súdom, je ústavný súd povinný skúmať ju počas celého konania (Macejková, I., Bárány, E., Baricová, J., Fiačan, I., Holländer, P., Svák, J. a kol. *Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky. Komentár*. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2020. s. 893.).

6. Sekundárne ústavný súd poukazuje na to, že ťažiskovým pojmom a komponentom základných práv vo všeobecnej rovine ich obsahového významu je to, že ich ochrana sa uplatňuje vo veci účastníka, v jeho záležitosti. Súčasne uplatnenie základného práva je/musí byť spojené len s takou

vecou (záležitosťou) účastníka konania pred súdom alebo iným orgánom právnej ochrany, ktorej prejednanie a rozhodnutie je zahrnuté do účelu procesného poriadku, ktorý upravuje postup orgánu verejnej moci pri prejednaní veci účastníka, a teda domáhať sa ochrany základných práv na ústavnom súde môže fyzická osoba alebo právnická osoba jedine v záujme ochrany svojich základných práv (II. ÚS 4/96, II. ÚS 148/03, II. ÚS 32/06, II. ÚS 80/06), ak došlo k ich priamemu porušeniu zo strany orgánov verejnej moci. Ústavná sťažnosť nemá charakter *actio popularis*, preto sa ňou spravidla nemožno domáhať ústavnej ochrany vo verejnom záujme bez toho, aby bol sťažovateľ priamo „obetou“ namietaného porušenia základného práva alebo slobody.

7. Podľa formálnych náležitostí ústavnej sťažnosti je zrejmé, že ústavnú sťažnosť podal za sťažovateľa jeho otec, [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a to na podklade generálneho plnomocenstva zo 14. októbra 2019, ktorým sťažovateľ splnomocnil svojho otca „... *podpisovať listiny, podávať vysvetlenia, činiť vyhlásenia rôzneho druhu voči fyzickým osobám, právnickým osobám, orgánom štátnej správy a samosprávy, ako aj voči peňažným ústavom... zastupovať ma pred špecializovanými orgánmi štátnej správy a zastupovať ma v súdnych sporoch, ako aj na dopravných inšpektorátoch...*“. Na základe uvedenej generálnej plnej moci za sťažovateľa v napadnutom konaní vystupoval jeho otec. Takýto postup však v konaní pred ústavným súdom nie je možný, a to v zásade bez ohľadu na rozsah či obsah udeleného plnomocenstva.

8. V nadväznosti na všetky popísané skutočnosti ústavný súd uzatvára, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa, v ktorej argumentuje porušením práv inej osoby (svojho syna), bolo potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. e) zákona o ústavnom súde ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

9. Nad rámec uvedeného, už len v rovine *obiter dictum*, ústavný súd identifikoval aj vady plnej moci udelennej advokátovi, ktoré však so zreteľom na už konštatované iné dôvody odmietnutia ústavnej sťažnosti nebolo potrebné odstraňovať.

10. Podľa § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania podanému navrhovateľom, ktorý musí byť v celom konaní zastúpený advokátom, musí byť pripojené plnomocenstvo na zastupovanie navrhovateľa advokátom. V plnomocenstve sa musí výslovne uviesť, že navrhovateľ udeľuje zvolenému advokátovi splnomocnenie na zastupovanie pred ústavným súdom.

11. Z označenej plnej moci, na základe ktorej otec sťažovateľa ako splnomocnenec udelil plnú moc advokátskej kancelárii na podanie tejto ústavnej sťažnosti v mene svojho syna ako sťažovateľa, podľa názoru ústavného súdu nevyplýva, že táto plná moc, hoci bola udelená splnomocnencovi ako generálna plná moc na „všetky úkony“, zahŕňa aj oprávnenie podať ústavnú sťažnosť, resp. splnomocniť advokáta na podanie ústavnej sťažnosti. Ústavný súd pripomína, že pre posúdenie oprávnenia zastupovať sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom je základným procesným prameňom práva § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde, ktoré vo vzťahu k iným právnym predpisom ako *lex specialis* vymedzuje nevyhnutné náležitosti právneho zastupovania v konaní pred ústavným súdom, tieto musia byť splnené a nie je ich možné zmluvne ani inak obmedziť (m. m. I. ÚS 339/2012, III. ÚS 353/2012).

12. Ústavný súd bez toho, aby meritórne posudzoval platnosť udelenej plnej moci sťažovateľa svojmu otcovi, rezultuje, že v okolnostiach posudzovaného prípadu postačil pre záver o nepreukázaní zastupovania sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom fakt, že v plnej moci zo 14. októbra 2019 nie je výslovné uvedené, že splnomocnenec je oprávnený podať ústavnú sťažnosť a splnomocniť advokáta na podanie ústavnej sťažnosti v mene sťažovateľa. Opačný záver nie je možné vyvodiť ani z citovej časti rozsahu udeleného plnomocnenstva, keďže ústavný súd nie je orgánom štátnej správy a predmetom konania podľa čl. 127 ústavy nie je súdny spor, ale ochrana subjektívnych práv fyzických osôb alebo právnických osôb.

13. Plnomocnenstvo na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom musí byť udelené osobitne len na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom, a to v dôsledku zákonom ustanovenej podmienky výlučne advokátovi (§ 34 zákona o ústavnom súde). V individuálnych okolnostiach prejednávanej veci tak tak nedošlo ku kvalifikovanému právnomu zastúpeniu advokátom v konaní o ústavnej sťažnosti (m. m. IV. ÚS 128/2025).

14. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

15. Nad rámec uvedeného ústavný súd v rámci dialógu s účastníkmi konania či ich zástupcami *pro futuro* upozorňuje právneho zástupcu sťažovateľa na absenciu dostatočnej špecifikácie petitu ústavnej sťažnosti (§ 45 zákona o ústavnom súde). Postačujúce nie je len označenie namietaných ustanovení právnych predpisov, pretože tieto obsahujú viacero práv, ako napríklad právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietrahov, právo na verejné prerokovanie veci či kontradiktórnosť konania (čl. 48 ods. 2 ústavy), resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru implikuje rovnako právo na verejné prerokovanie veci či prejednanie záležitosti v primeranej lehote. S prihliadnutím na odôvodnenie ústavnej sťažnosti, z ktorých je zrozumiteľný rozsah namietaných práv (bod 1 tohto uznesenia, pozn.), ako aj na výsledok konania, ústavný súd nepristúpil v danej veci k odstraňovaniu tohto nedostatku, a to z dôvodu procesnej ekonómie, keďže ani jeho prípadné odstránenie by už nevedlo k inému rozhodnutiu o tejto ústavnej sťažnosti, než je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

16. V závere ústavný súd poznamenáva, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej [§ 55 písm. a) zákona o ústavnom súde], a preto nie je vylúčené, aby sťažovateľ podal svoju ústavnú sťažnosť opakovane, avšak po splnení všetkých zákonných podmienok.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. mája 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu